

Evangelikus Theol.
Olvasóterem
Sopron,
HUNGARY EUROPE

Se.: 562, P. L. & R.
U. S. POSTAGE
1 c. Paid.
Permit No. 625.
PITTSBURGH, PA.

ERŐSVÁR

MIGHTY FORTRESS

VOLUME III.

1933 APRIL.

NUMBER 4.

A LUTHERAN MONTHLY FOR THE HUNGARIANS OF AMERICA
Published at 161 Hazelwood ave. Contributing staff: Hungarian Editor: Andor M. Loeffler.
Pittsburgh, Pa. Monthly. Lutheran Pastors In America. Subscription: \$1 a year

BÉKESSÉG NÉKTEK!

Igy mondja a feltámadás nagy Mestere, Jézus. Nekünk mondja, a minden idők tanítványainak. S azért mondja, hogy önmagunkban megtaláljuk ezt a békét. A Mester husvéti feltámadásának csak így van értelme számunkra.

A falat kenyérré nincsen olyan nagy szükségünk máma, mint erre a krisztusi békességre. Mert ennek a békének a hiányát sanyli máma az ember. Nem a világ amelyben élünk, hanem a 'világ' amely mibennünk él.

A külső világ nem zavartatja magát; ott megy minden a megszokott utakon. Csak az emberek belső világa háborog. Ott hiányzik a béke. Ember tömegek lelkéből hol itt, hol ott tör ki a véres, vagy vértelen forradalom, mely egyetlen, mély vallásos óhajnak többé-kevésbé tökéletlen kifejezése. Ez a vallásos óhaj: a béke!

Trónok dőlnek meg és társadalmi osztályok

pusztulnak el; népvézerek emelkednek hatalomra és buknek újra meg. E vad hajszá mind azért, mert az emberek belső világa szomjazva keresi a békét!

Pedig a béke, amit százezrek lelke keres, nem a vörös zászlósok vagy a horogkeresztesek harci üvöltésében található fel.

Talán a hangzatos jelszavak és lobogó zászlók között már elvesztettük az utat, amely a békességhez vezet? Pedig nem kell se vörös se fekete inget felvenni annak, aki a lelki békét keresi. Csak Jézushoz térni. Ő áldásra kitért kezekkel az Élet liliomos kapujában mondja: Békesség néktek!

A háborgó lelek tengere felett áll változatlanul az áldást és békét osztó husvéti Krisztus..... Az élet liliomos kapujában vár minket békéért szomjuhozó embereket! Mikor térünk meg Hozzá háborgó szívű emberek....?

Mikor...?

ÉDES ANYÁK NAPJÁN.

Köröszteni nagy vásárból
Vásárfiát hoztam....
Hely leányok kinek adjam,
Melyik szeret jobban?
Itt a tükrös nagy piros szív,
Ki ad csókot érte?
Nem adom én ajándékba,
Csupán csak cserébe.

Azt a tükrös piros szívet
Hej de sokan kérik!
Minden leány szeret máma
A fölözgön végig!
Azt a tükrös piros szívet
Még sem adom lánynak,
Csak annak ki mindég szeret:
Az édes anyámnak!

Május 14-én ünnepli meg egész Amerika "Édes Anyák" napját. Levett kalappal áll meg minden ember ezen a napon a legszebb emberi hivatás előtt - az édes anya hivatása előtt. Nincsen e kerek világon nehezebb, de ugyanakkor szentebb, emberi hivatás mint az édes anyáé. Ő tőle függ az egész emberi nem sorsa.

Az ő kezébe van letéve a faj boldogulása, a nemzet ereje és a vallás tisztasága. Ő az, akitől az első benyomásokat kapja a gyermek és éppen ezért rendkívül fontos, hogy minden édes anya tisztában legyen hivatásának fontosságával. Minden nemzeti propagandának itt Amerikában vagy a megszállt területeken hiába való szelmalom harc, ha az édes anya nincs ennek az eszmének a szolgálatában, minden szöszékek ékesszólása falra hányt borsó, ha az édes anya nem tanítja meg gyermekét azokra az egyszerű vallási alapfogalmakra, melyekre fel épül a tiszta és öntudatos

evangéliumi hitnek szikla vára.

Amerikai magyar evangélikus anyák! Az, hogy ennek a fogadott hazának jó és becsületes polgárokat nevelhessünk, hogy a magyar eszmének és gondolatnak igaz harcosokat képezhessünk, és evangéliumi egyházunknak hűséges tagokat szerezhessünk, az mind - mind rajtatok áll. Nagy feladat, de nem az anyai szívnek, mely Istentől kapott belső ösztön által képes megfelelni ennek a nagy feladatnak.

Neveljétek gyermekeiteket ennek a három gondolatnak szem előtt való tartásával, mert csak így érdemlítek ki ezt a szent megszólítást - Amerikai magyar evangélikus édes anyák. A múltban megtették kötelességeket, tegyétek meg a jövőben is, hogy a gyermeki szeretet "tükrös piros szívet" - amint a népdal mondja - minden Anyák Napján, átnyujthassuk néktek!
[L.A.]

A NAGY VILÁGBÓL

HONNAN A HIRES EMBEREK? Egy egyetemi tanár statisztikát állított össze arról, hogy honnan származott az ezer leghíresebb élő amerikai. A meglepő eredményt itt közöljük:

- 300 földműves gyermeke volt,
- 200 kifutó fiú,
- 200 újságíró,
- 100 nyomdász inas,
- 100 kereskedelmi és ipari alkalmazott,
- 50 vasuti munkás,
- 50 gazdag ember fia.

Ebből látható, hogy a gazdagság egyenesen hátrányos annak aki híres ember akar lenni. Hiába! Pénzért az élet igazi értékeit nem lehet megvásárolni.

CSAK MOST LÁTJUK? A Bombay-ban megjelenő "The Examiner" című katolikus lap 1933 február 25 - én megjelent számában írja. "Éppen azokban az országokban, melyeket 'katolikus országoknak' hívunk, diadalmaskodtak a hitnek ellenségei, nem az ő erősségük, hanem a katolicizmus gyengeségei miatt."

A katolicizmus ezt csak most kezdi látni, mikor a katasztrófa bekövetkezett. Pedig Luther több mint 400 évvel ezelőtt már hangoztatta, hogy a hitet nem lehet erősíteni a hívek lelki rabságba való hajtása által!

SAJTOSZABADSÁG az, hogy minden újságíró azt írassa, amit a kiadó akar - mondja Herczeg Ferenc.

PÖNYVAIRODALOM rendszeresen jobban fogy, mint a nagyértékű alkotás. "Az emberek több tökmagot esznek, mint ananászt" mondja Rousseau.

AZ AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSSÁG TÖRTÉNETE.

Írta: Becker Jakab. [III. Rész.]

1910-ben került Amerikába Becker Jakab, mint ösztöndíjas diák. Egy szemeszterig hallgatója volt a philadelphiai szemináriumnak és a Pennsylvania egyetemnek. Majd 1911-ben történt felavatása után, a detroiti hívek hívására megkezdte ebben a nagy ipari centumban az egyházszervező munkát. Ebben az időben már öt esztendő volt az itt alakult lutheránus egyelet s mintegy hetven tagot számlált. Ezen egyelet lett a később megalakult egyháznak

a kiinduló pontja. A magyarság számával együtt nőtt a detroiti evangélikusok száma és ma szép templom és paplak hirdeti a hívek buzgóságát. Három és fél évi munka után Becker Jakab lemondott állásáról és mint újságíró helyezkedett el. Később Buffalóban vállalta el a lelkési hivatalt, majd 1922-ben visszahívták ahol azóta is működik. Időközben Vályi Géza, volt sajomöri lelkész került az egyház élére. Nagy ambícióval folytatta a munkát mintegy másfél esztendeig, amikor egy vasuti katasztrófa alkalmával halál áldozata lett. A detroiti temetőben alusza álmait lelkési karunk első halottja. Sirját márványkövel jelölte meg a hálás gyülekezet. Utóda Albrecht Géza lett, egykori nagy-szombati lelkész, aki 1922-ben vissza ment az óhazá-

ba és a megszállt felvidéken helyezkedett el.

Detroiti gyülekezettel egyidőben alakult meg Elgin-ben, Ill. egy evangélikus egyház. Minden hónap második vasárnapján Becker lelkész Detroitból Elginbe utazott, istentisztelet tartására. Alig hat hónappal az egyház megalakulása után potom áron megvásárolta az egyház az angol methodista templomot. Azt lehetett hinni, hogy Elginben lesz valamikor, ha nem is a

legnépesebb, de minden esetre legvagyonosabb gyülekezetünk. Míg más gyülekezetekben úgy állott a helyzet, hogy sok tízezer dollárba került egy új templom felépítése, addig Elginben háromezeröttszáz dollárért megvásároltunk egy teljesen felszerelt templomot, amiből a vételkor ötszáz dollárt lefizettünk. Mindössze háromezer dollár adosságunk maradt és ez a csekélység annyira csüggesztette őket, hogy két évvel később átadták templomunkat, a már befizeteti összegeit is a református híveknek. Pedig Elginben nagyobb számú magyar evangélikus él, mint református. Többi gyülekezeteinkkel szemben azon előnye is megvolt, hogy a hívek mind egy vidékről, Orosházáról valók voltak.

(folytatása következik.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

A lap előfizetőit ismételten kérjük arra, hogy hátalókaikat, a szerkesztőségbe beküldeni sziveskedjenek. EZENTÜL minden előfizetést és adományt ezen rovatban nyugtázni fogunk hónapról-hónapra. Ha az ön előfizetés és adománya nincs nyugtázva, azt azonnal bejelenteni sziveskedjen.

ELŐFIZETTEK: Willock, Pa.: Péntek Mihály [két évre].

KI PÁRTOLJA AZ ERŐS
VÁRAT HA NEM AZ
EVANGÉLIKUS NÉP ???

A CLEVELANDI LUTHER MÁRTON
EGYLET FENNÁLLÁSÁNAK HU-
SZADIK ÉVÉT FOGA MEG-
ÜNNEPELNI MÁJUS 28-ÁN.

A LUTHER MÁRTON BETEGSEGÉLYZŐ
ÉS TEMPLOM EGYLET

Szeretettel hívja zászloja alá az amerikai
magyar evangélikus fiatalságot.

BEÁLLÁSI KEDVEZMÉNYEK

16 évtől 25-ig: beállási díj nélkül

25 évtől 35-ig: a rendes díj feléért
vesz fel tagokat.

Balog Ferenc, elnök. Péntek Pál, jegyző.
Gabnai I. biz. elnök. 2779 E. 124-th Str.

CLEVELAND, OHIO.

E G Y H Á Z I H I R E K

PITTSBURGH, PA. Ünnepi beszámolóink:

A Pittsburghi magyar Evangélikus Egyház 1933 Junius hó 4-én fogja megtartani Alapítási Emlék Banketjét, melyre Önöket is szeretettel meghívja. A Hazelwoodi Ifjúsági Egylet a TOROCKOI MENYASSZONY című háromfelvonásos szindarabot fogja előadni május 14-én este 8 órakor. A North Side-i Ifjúsági Egylet a közel jövőben egy programos estét fog tartani. UJ EGYHÁZTAG. Mavródis Jánosné Husvét napján tette le az egyházi hűségesküt templomunkban. Isten hozta közzénk testvérünket.

DONORA, PA. Virágvasárnapján az angol ev. templomban istentisztelet és urvacsora osztás volt. A 7 dollár perselyt a Pittsburghi gyülekezetnek adományozták a hivek.

DUQUESNE, PA. Nagypénteken reggel urvacsorát osztott a pittsburghi lelkész A perselypénz 1.95 dollár volt.

YOUNGSTOWN ÉS SHARON. A pittsburghi lelkész husvét hétfőjén osztott urvacsorát ezeken a helyeken. A konfirmálandó gyermekek részére Kis Kátékat osztott ki.

TORONTO, KANADA. Április 30-án tartotta a torontoi gyülekezet alakuló gyűlését. Az ünnepélyen részt vettek a helybeli lelkészen kívül Papp János László és Reble János, püspökök.

CORAOPOLIS, PA. Husvét vasárnapján d. e. 8-kor tartott a pittsburghi lelkész istentiszteletet. A perselyt itt is a pittsburghi egyház javára adományozták a hivek.

DETROIT, MICH. Anyák napját ünnepli meg a gyülekezet május 14-én, angol és magyar istentiszteleteken. A magyar ígét Papp János László fogja hirdetni. A NŐI OLTÁR EGYLET május 28-án a Vértes-féle farnon tartja első piknikjét. GYERMEK KLUB alakult április 30-án az egyháznál.

WINDSOR, KANADA. Zászló szentelés és Oltárkép avatás lesz templomunkban május 14-én, d. u. 3-kor. Az oltár képet néhai Varga Béla adományozta, a magyar zászlót Horthy Miklós, Magyarország kormányzója és az amerikai zászlót egy windsori cég adományozta. Az istentiszteleten részt vesznek Becker Jakab és Dr. Bötykös Béla detroiti lelkészek.

CLEVELAND, OHIO. A clevelandi egylet jubileumával részletesen a következő számban fogunk beszámolni. Most csak azt jegyezzük meg, hogy nagy a készülődés május 28-ára.

CLEVELAND, OHIO. [WEST SIDE] Ruzsa István lelkész a West Sideon missiós munkát kezdett, mely szépen halad előre. Ugyancsak missiós munkát kezdett Eliria éa Lorain Ohioiban is.

AKRON, Ohio. Április 23-án Fritsch Lajos youngstowni német evangélikus lelkész magyarnyelvű istentiszteletet tartott és urvacsorát osztott.

F E K E T E K R O N I K A .

A Krisztus igéje vigasztalja a szomorodott szívűeket!

Detroit, Mich. Micsinszky Béláné, szül. Nagy Ilonka, Trentoni lakos 1933 április 26-án elhalálozott. Az egyház és a Nőegylet buzgó tagot vesztes el benne.

Élt 54 évet.

Pittsburgh, Pa. Molnár Sándor 1933 április 26-án elhalálozott. Tüdővészben meghalt 43 éves korában.

ROUTSALAIN PAAVO A FINN ERDŐK PRÓFÉTÁJA.

[III. Rész.]

Irta: Laitinen Toivo.

Högman kovács először nagyon hidegen fogadta, de Paavo elpanaszolta nyonoruságát, mire a kovács azonnal felengedett. "Egy hiányzik nálad - mondta neki - a Krisztus belső megismerése" s megmagyarázta fiatal barátjának az élet titkát. Paavo szívét csodálatos öröm és béke töltötte el. Tíz éves küzdelem győzelmes befelyezése volt ez: megtalálta Megváltóját. "Amikor ezután kezdtem olvasni Isten igéjét, minden egészen új színben tünt fel előttem. Nem is kellett ezután senki mástól tanácsot kérnem" - mesélte később.

Az otthoni ébredési mozgalom egyre sekélyebbé vált s csakhamar tévutra jutott. Paavo rögtön figyelmeztette őket. Az ő ifjui kiáltását elnyomta az idősök tekintélye. S most az ébredési mozgalom tragédiája új nyugtalansággal kezdte rágni a szívét. Mégegyszer elgyalogolt Högman kovácsához, hátha most is tud segíteni. Ő mindjárt látta a fiu vezérségre hivatott voltát s arra biztatta, hogy minden félelem nélkül álljon elő és tárja fel a Krisztus lényegét. De nagy feladatot vállalt maagra!

(folytatása következik)